

KUSTBEVAKNINGEN

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Organisatorisk enhet
VLS/Rättsenheten

Handläggare
Anna-Clara Eriksson

Datum
2018-10-15

Dnr
2018-1579

Informationssäkerhetsklassificering
Begränsat skyddsvärde

Ert datum
2018-06-20

Er referens
N2017/06580/FJR

Remissvar avseende jakt i Sveriges ekonomiska zon

Kustbevakningen har beretts tillfälle att yttra sig över Naturvårdsverkets utredning avseende jakt i Sveriges ekonomiska zon. Myndigheten har, utifrån sitt verksamhetsområde, följande synpunkter på förslaget.

Sammanfattning

I utredningen föreslås att Kustbevakningens tillsynsansvar i Sveriges ekonomiska zon ska omfatta jakt. Kustbevakningen anser att det är av stor vikt att nya uppgifter och befogenheter, och särskilt sådana som är av ingripande karaktär i förhållande till den enskilde, är klart och tydligt reglerade. Den rättsliga grunden för förslaget att upplåta jakt, och därmed åberopa rätten att utöva myndighet i den ekonomiska zonen, måste därför utvecklas och preciseras. Kustbevakningstjänstemans befogenheter att ingripa i zonen för tillsyn av jakt och vapen samt vid jaktbrott behöver kartläggas och i förekommande fall regleras för att övervakningen i zonen ska kunna genomföras på ett rättssäkert sätt. I den fortsatta beredningen bör också förslaget till ny kustbevakningslag med tillhörande förordning beaktas. Författningsförslagen bör ses över och ges en mer konsekvent struktur.

Avsnitt 2.3.1 Jakt i Sveriges ekonomiska zon

Utredningen bedömer att vilt är en sådan naturresurs som omfattas av Sveriges exklusiva ekonomiska rättigheter i zonen. Jakt är en form av viltförvaltning och det kan enligt myndigheten därmed anses rimligt att svenska staten har rådighet över frågan om och till vem jakträtt ska upplåtas i zonen.

Enligt Kustbevakningen framstår sambandet, som det beskrivs i utredningen, mellan gällande rätt avseende kuststats rättigheter i och jurisdiktion över den ekonomiska zonen och slutsatsen att jakt kan upplåtas där, som otydligt. Den nationella regleringen av Sveriges ekonomiska zon och jaktlagstiftningens bestämmelser om fredning av vilt i zonen grundas på vad som följer av allmän folkrätt och internationella överenskommelser, såsom havsrättskonventionen och valfångstkonventionen. Av förslaget framgår dock inte på vilket sätt de folkrättsliga aspekterna på jakt i den ekonomiska zonen beaktats.

POSTADRESS
Kustbevakningen
Box 536
371 23 KARLSKRONA

TELEFON
0776-70 70 00 (växel)

TELEFAX
0455-105 21

E-POST OCH INTERNET
registrator@kustbevakningen.se
www.kustbevakningen.se

Avsnitt 2.3.2 Upplåtelse

Utredningen föreslår att jakt i den ekonomiska zonen ska upplåtas till EES-medborgare.

Förslaget saknar en allsidig belysning av den folkrättsliga grunden för upplåtelse av jakträtt till annan än svensk medborgare. Kretsen till vilken jakträtt kan upplåtas bestäms, utöver vad som följer av EU-rätten, i praktiken även av begränsningarna i svensk jurisdiktion vad gäller rätten att ingripa mot överträdelser av jaktlagstiftningens bestämmelser som begås i den ekonomiska zonen. Av samma skäl som anförts ovan beträffande avsnitt 2.3.1, behöver de folkrättsliga aspekterna av till vilka upplåtelse kan ske beskrivas tydligare.

Avsnitt 2.3.4 Tillsyn och ansvar

Kustbevakningen föreslås få ansvaret för att utöva tillsyn över den jakt som föreslås upplåtas i Sveriges ekonomiska zon. Tillsynen ska omfatta att kontrollera uppgift i jaktkort om anmälan av jakt efter säl i zonen.

Tillsynsansvaret föreslås regleras genom att Kustbevakningens tillsynsansvar av verksamhet som avses 5 och 9 §§ lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon utvidgas till att gälla även jakt, jfr förslag till 8 § förordningen (1992:1226) om Sveriges ekonomiska zon.

Av förslaget till ny 4 a § lagen om Sveriges ekonomiska zon följer att i fråga om jakt har jaktlagen (1987:259) företräde framför lagen om Sveriges ekonomiska zon. Bestämmelsen är utformad på samma sätt som 4 § lagen om Sveriges ekonomiska zon vilken reglerar fiske samt utnyttjande av kontinentalsockeln i zonen. Kustbevakningens ansvar för och befogenheter att utöva kontroll och tillsyn över fiske följer direkt av fiskelagstiftningen. Motsvarande lagtekniska konstruktion gäller för tillsyn över kontinentalsockeln.

Bestämmelserna i 5 och 9 §§ lagen om Sveriges ekonomiska zon avser verksamhet som är tillståndspliktig och kontroll och inte regleras i annan författning. Den svenska jaktlagstiftningen är omfattande och föreskriver detaljerat förutsättningarna för jakt inom svenskt territorium och den ekonomiska zonen. Mot denna bakgrund ter det sig enligt Kustbevakningen ologiskt att tillsyn av jakt ska utövas med stöd av bestämmelser i lagen om Sveriges ekonomiska zon. Kustbevakningen anser, analogt med vad som gäller för fiske och verksamhet på kontinentalsockeln, att befogenheter att utöva tillsyn över jakt i zonen istället bör följa direkt av bestämmelser i jaktlagen med tillhörande förordning. På så sätt samlas alla föreskrifter om de befogenheter som utövas vid tillsyn av jakt i ett och samma regelverk oberoende av var befogenheterna geografiskt är avsedda att tillämpas.

Förslaget innebär vidare att Kustbevakningens befogenheter i viss utsträckning dubbelregleras och därtill blir mer vidsträckta i den ekonomiska zonen än vad som gäller inom svenskt territorium. Kustbevakningens tillsynsbefogenheter inom territoriet med stöd av jaktlagstiftningen omfattar endast kontroll av jaktkort, 52 § jaktförordningen (1987:925). De föreslagna befogenheterna inom den ekonomiska zonen omfattar rätt att av verksamhetsutövaren begära de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen, 12 § lagen om Sveriges ekonomiska zon. Eftersom jaktlagen i sin helhet föreslås gälla inom den ekonomiska zonen kommer kontroll av jaktkort att kunna göras med stöd av såväl jaktförordningen som lagen om Sveriges ekonomiska zon. De föreslagna befogenheterna i den ekonomiska zonen blir mer vidsträckta på så sätt att de omfattar rätt att dels meddela

förelägganden vid vite, dels förbjuda verksamhet som medför uppenbar fara för miljön eller något annat allmänt eller enskilt intresse, 13 och 14 §§ lagen om Sveriges ekonomiska zon. Utredningen har inte belyst dessa aspekter av förslaget.

I utredningen fokuseras på behovet av administrativa åtgärder vid en upplåtelse av jakt i den ekonomiska zonen. Kustbevakningens ansvar för och rätt att vidta brottsbekämpande åtgärder behandlas däremot endast översiktligt. I Kustbevakningens verksamhet har jaktkontroll och brottsbekämpande befogenheter avseende jakt ett nära samband eftersom en jaktkontroll kan utmyнна i ett ingripande för att förhindra brott eller i åtgärder med anledning av att jaktbrott redan har begåtts. Kustbevakningstjänsteman har också rätt vidta brottsbekämpande åtgärder utan att det föregåtts av en jaktkontroll. Av utredningen framgår emellertid inte specifikt vilka befogenheter som tjänstemannen kan tillämpa vid övervakning av jakt i den ekonomiska zonen. Av rättssäkerhetsskäl är det av stor vikt att de brottsbekämpande befogenheterna tydliggörs. Utredningen behöver därför kompletteras med en redovisning och analys av de straffrättsliga aspekterna av att upplåta jakt i den ekonomiska zonen.

2.3.5 Administrativa lösningar

Enligt förslaget ska jaktkort kompletteras med uppgift om anmälan om jakt på säl vilket ska utgöra underlag för kontroll vid Kustbevakningens tillsyn av säljakt i den ekonomiska zonen.

Kustbevakningen har inga invändningar mot den föreslagna rutinen för tillsyn av säljakt. Myndigheten ser dock, utöver förslaget, ett behov av att på ett förenklat sätt få tillgång till uppgifter i jaktkortsregistret. Om den som är föremål för en jaktkontroll inte medför sitt jaktkort är det rimligt att uppgift om fullgjord anmälan för jakt efter säl, liksom övriga på jaktkortet förekommande uppgifter, ska kunna inhämtats genom en slagning i jaktkortsregistret. Detta kan i nuläget endast göras på kontorstid per telefon från myndighet med åtkomst till registret. Rutinen medför tidsmässigt utdragen handläggning och merarbete för Kustbevakningen.

Tillsyn med stöd av vapenlagen

Kustbevakningens insatser med stöd av jaktlagstiftningen omfattar normalt även kontroll och tillsyn av vapeninnehav enligt bestämmelserna i vapenlagen (1996:67). Förutom kontroll av jaktkort utförs också kontroll av tillståndsbevis för skjutvapen, jfr 12 kap. 3 § vapenförordningen (1996:70). Personal vid Kustbevakningen får under vissa förutsättningar såsom vid avsaknad av tillståndsbevis, ta hand om vapen eller ammunition, 6 kap. 4 § andra stycket och 4 b § vapenlagen. Vidare har personal vid Kustbevakningen samma rätt som en polisman att ta sådan egendom i beslag som skäligen kan antas förverkad enligt vapenlagen, 9 kap. 6 § samma lag. Enligt Kustbevakningens mening måste ett förslag som innebär förändringar i kustbevakningstjänsteman befogenheter att utöva tillsyn över jakt, liksom tjänstemannens polisiära befogenheter att ingripa vid jaktbrott, relateras till de befogenheter som får utövas med stöd av vapenlagen. I syfte att uppnå en enhetlig rättstillämpning är det mest ändamålsenligt om jaktkontroll i den ekonomiska zonen kan utföras på samma sätt som inom territoriet. Utredningen berör dock endast i förbigående kontroller som utförs med stöd av vapenlagen, jfr avsnitt 2.2.4 förslaget. Det framgår inte om vapenlagens bestämmelser inbegripet myndighets rätt att vidta åtgärder gäller inom den ekonomiska zonen. En kompletterande analys behövs av förslagets konsekvenser i förhållande till de tillsynsbefogenheter som får utövas med stöd av vapenlagen.

En ny kustbevakningslag

Regeringen bereder för närvarande ett förslag till ny kustbevakningslag med tillhörande förordning¹. Där föreslås att Kustbevakningens befogenheter inom områdena brottsbekämpning, ordningshållning samt kontroll och tillsyn i så stor utsträckning som möjligt ska samlas i en och samma lag i syfte att göra regleringen mer enhetlig och lättöverskådlig. Vidare föreslås att myndigheten får ett utökat ansvar för såväl brottsbekämpning som ordningshållning.

Den föreslagna lagen och förordningen kan påverka de rättsliga förutsättningarna för vilka befogenheter Kustbevakningen får utöva beträffande jakt i Sveriges ekonomiska zon. Författningsförslagen bör därför beaktas i den fortsatta beredningen av förslaget om att upplåta jakt i den ekonomiska zonen.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Therese Mattsson. I ärendets handläggning har deltagit chefen för operativa planeringsenheten Ulf Nilsson, handläggaren vid metodutvecklingsavdelningen Fredrik Simonson, handläggaren vid operativa avdelningen Mikael Wedin och verksjuristen Anna-Clara Eriksson, föredragande.

Therese Mattsson

Anna-Clara Eriksson

Extern digital kopia till:

Näringsdepartementet, avdelningen för näringsliv och villkor, enheten för fiske, jakt och rennäring

Intern digital kopia till:

Ledningsgruppen, ledamöter

SRAT

TULL KUST

SEKO

¹ SOU 2008:55 Kustbevakningens rättsliga befogenheter. Lagrådets yttrande över förslag till kustbevakningslag 2018-06-19.